

pojde k njim. Novgorodčanje sprejmejo ponudbo, in tako je prišel Vladimir z Dobrino v Novgorod.

Po tragični smrti očeta Svetoslava je zasedel kijevski prestol najstarejši sin Jaropolk. Tu se je odpravil Vladimir z novgorodskimi polki pod vodstvom Dobrine nad Kijev, premagal in ubil brata in postal sam knez kijevski.

Dobrina je hotel vzeti Jaropolku tudi ženo ter jo dati svojemu varovancu, toda Rogneda, ki je bila hči polockega kneza Rogvoloda, je odgovorila ponosno: „Ne hoču ja za robičiča“ (Ne maram suženjčka), s čimer je hotela povedati, da je Vladimirjeva Mališa, sestra Dobrine, sužnjega rodu. To je strašno razjezilo Dobrino.

Ko je Vladimir zavladal v Kijevu, je ostal Dobrina njegov namestnik v Novgorodu. Potem je spremljal Vladimirja pri njegovem pohodu na volžske Bolgare, ko je pa Vladimir sprejel krščansko vero, se je dal krstiti tudi Dobrina in se je po nekaterih virih mnogo trudil za vpeljanje krščanske vere v Novgorodu.

V resnici najdemo mnogo podobnih črt med zgodovinskim Dobrino in Dobrino ruske narodne pesmi. V obeh virih je Dobrina izobražen človek, bojarskega ali knežjega rodu. Včasih ga bilina imenuje celo Vladimirjevega sorodnika. Ženitev Vladimirjeva s hčerjo litevskega kralja spominja na Rognedo in njenega očeta Rogvoloda.

Dalje omenja staroruska letopis še enega Dobrino, nekega ojazanskega junaka, ki se je drugače imenoval tudi „Timon Zlati pas“. Morda sta se v pesmi zliła oba junaka v eno osebo.

Ruski učenjak Vsevolod Müller je primerjal Dobrino s svetim Jurjem in s Teodorom Tironskim ki sta se tudi po pripovedovanju ruske pobožne pesmi borila z zmaji, ter misli, da ta alegorija — boj z zmajem — pomeni boj zgodovinskega Dobrine s poganstvom, katero je premagal. V neki letopisi se je še celo ohranil pregovor: „Putjata je krstil z mečem, a Dobrina z ognjem.“ Toda ta letopis — jakimovska — ni zanesljiva. Tudi ime reke Pučaj (Počajna) bi spominjalo na pokrščenje Rusije.

Stasov misli, da je Dobrina paralela Krišne, včlovečenja Višne, katero se opeva v Harivansi, Müller pa trdi, da sta Aleša in Dobrina prazzijska tipa v ruski obleki, ki pa ne odgovarjata Krišni, ampak Indri, in predstavljata solnce; obenem primerja tudi Dobrino z Odinom. Volmer primerja Dobrinino mater Amelfo z Memfido Pentefrijo. Po njem je pripovedka o boju Dobrine z zmajem vzeta iz legende o svetem Jurju, Jegorju in Teodorju, povest o njegovem boju s čarovnico je izposojena iz perzijske povesti: „Povest kneza Redra in kneginje Gjangare Samandalske“, ali iz kakšne druge podobne vzhodne bajke. Boj Dobrine z junakinjo primerjajo z Brunhildo. Halanski pa misli, da je ta povest izposojena iz kavkaške bajke: „O Manganu in Emegenji“. Podobno povest poznajo Turki, zapisal jo je tudi Lermontov na Kavkazu, o Ašik Keribu.

Torej se je tudi zanimivi tip junaka Dobrine v ruski narodni pesmi ustvaril pod najrazličnejšimi vplivi.

(Dalje.)

FRANC STERLÉ

STARI GRAD NA LOŠKEM